

Datum: 21. studenog 2022. godine

57. zagrebački salon vizualnih umjetnosti

(esej)

U organizaciji Hrvatskog društva likovnih umjetnika (HDLU), a prema konceptu kustosice Leile Topić održan je u Meštrovićevom paviljonu 57. Zagrebački salon vizualnih umjetnosti. Ova umjetnička smotra okuplja prvenstveno neafirmirane (mlade) umjetnike koji imaju želju da se predstave široj javnosti. Vizualna umjetnost je poruka putem umjetničkog djela, koncept zadiranja u prostor. To je umjetnost koja vrišti, traži od nas da preispitujemo svoje stavove. Ona je i paradoks u sebi jer izaziva kontroverze svojom porukom. Nešto možemo shvatiti i ovako i onako. A čim nešto izaziva kontroverze, javlja se dijalog koji je po meni nešto što doprinosi napretku opće svijesti ljudi.

Ulaskom u monumentalni Meštrovićev prostor, u jednoličnosti bjeline zidova, ističu se nasumične poruke umjetnosti koje narušavaju statiku monotonije prostora.

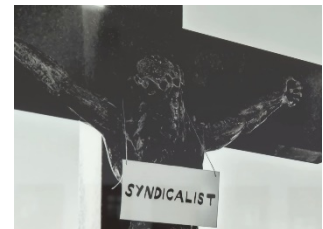
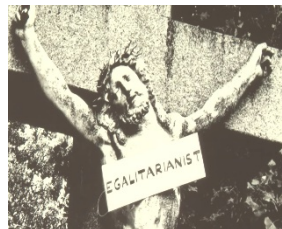

Vrteći se u krug, shvaćam da je i samo ljudsko stvaralaštvo, cjelokupna umjetnost, krug vrtnje u kojem se kovitlaju različiti karakteri, doživljaji, boje, okusi, mirisi... U tom prostoru nameće mi se misao o vječnosti čovjeka i njegovog traganja za smislom. Po meni, tema izložbe je poziv na shvaćanje, na razumijevanje i promišljanje ustaljenih poruka. Konceptualna umjetnost u sebi nosi i poziv za snažnim angažmanom. Sve navedeno posebno dolazi u dijelu izložbe kojoj je središnja tema Raspeti Isus. Raspeti Isus je vjerojatno putem kiparstva i slikarstva najraširenija tema u umjetnosti uopće. Već sami razmještaj Raspetoga u kontekstu izložbenih okvira upućuje na neku uvrnutost, nešto neobično što nas tjera na razmišljanje: zašto taj motiv? Zašto je raspeti Isus gore, dolje, lijevo, desno? Zašto nigdje nije centralno? Je li to slučajno? Poručuje li nam autor time da je Isus u životu ljudi na ljestvici

vrednota kod nekoga visoko gore, kod nekoga dolje, kod nekoga sa strane, prije, poslije.... Nigdje u centru, jer valjda smo sami sebi u centru. Zašto su prikazi crno-bijeli, kontrastni? Isus kao svjetlo na tamnom, a opet raspet? Kako raspeti čovjek može biti svjetlo? Jesu li ideali zbog kojih je taj čovjek umro svjetlo, ili je samo raspeće ljudima svjetlo i nada? Prije će biti ovo drugo, jer u „ludosti križa“, ljudi nađoše svjetlo i nadu života.

Vireći u skrivene poruke izložbenog postava i prebirući svaki prikaz zasebno, primjećujem jednu bitnu stavku svakog prikaza – snažnu poruku ispred Raspetoga koja vrišti. Tako cijeli ovaj sakralni postav ima i socijalno-političku dimenziju i počinjem se propitivati da nije u smještaju raspetog Isusa lijevo-desno, gore-dolje skrivena politička poruka, s obzirom da se dijelimo na lijeve i desne, više ili manje poštene, liberalne i konzervativne... S tim snažnim porukama ispred Isusovog lika dobivamo i snažne inpute za političko opredjeljivanje i djelovanje, ovisno o osobnom političkom opredjeljenju. Ovo mi je osobno najsnažniji moment izložbe koji me natjerao na vlastito propitkivanje životnih stavova i vrijednosti.

I skulpture s ovog izložbenog postava su mi se učinile zanimljivim. Posebno me se dojmila skulptura u kojoj su prikazane dvije glave na jednom tijelu, dvije osobe u jednom: Mišo Kovač, živući hrvatski pop glazbenik i američki kralj rock and rolla, pok. Elvis Presley.

Ova skulptura predstavlja snažan glazbeni paradoks. Nameće se pitanje: je li ovo glazbena ili kiparska umjetnost i što je ovdje bitnije, forma skulpture ili poruka koju skulptura šalje? Kad pogledamo samu formu, uočavamo njenu nelogičnost: neprirodno široko tijelo s dvjema glavama i duplim rukama. Ruke na ramenima izgledaju kao da ne pripadaju tijelu i kao da su od nekoga drugoga skrivenog iza skulpture koji grli obojicu pjevača. Netko tko nema smisla ni za glazbenu, ni za kiparsku umjetnost, kip bi svrstao u kategoriju smeća, nešto nenormalno i bezveze što remeti našu uobičajenu i normalnu sliku svijeta i ljudi. No s malo pojma o glazbi i umjetnosti, dobivamo širu sliku, drugačiji kut gledanja, a time i drugačiju poruku. Poruka bi bila: nije važan žanr glazbe, glazba nas spaja i ujedinjuje, ona nas prožima i nosi tako da postajemo krupni i veliki kao karakteri, zagrljeni u veselju i pjesmi. Stojeći pred tim prizorom i ponirući u tu stvarnost, sama sebi se počinjem činiti velika, spremna da se s nekim zagrlim i veselim, da napravim nešto veliko.

Postav ove izložbe nije velik kao u nekim muzejima u kojima sam dosad bila sa školom i s roditeljima. Ali, razlikuje se od drugih svojom neobičnošću i uvrnutošću. Dok se u muzejima u kojima sam bila u prvi plan stavlja ljepota i dosljednost prikaza osoba i pejzaža, ovdje se ne robuje proporcijama i formi. Ovdje je u prvom planu poruka i propitkivanje. Ovdje su prisutni diskusija i šutnja, aplauz i protest, negodovanje i pomirenje. Ova umjetnost je svijet za sebe, čudesni izričaj umjetnika koji nam razotkrivaju našu vlastitu uvrnutost. Jesam li luda poslije ovoga? Malčice jesam. Uvrnuta i luda s mnoštvom pitanja koja su mi se nametnula pred svakim ovim pojedinačnim djelom. Ali u tome i jest čar. Da smo malčice i sami uvrnuti i ludi dok hodamo ovim šarenim svijetom.

PRIREDILA:

Aneta Kunac, 3. c